IX kadencja

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Infrastruktury (nr 33)**
- **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 20)**

z dnia 23 czerwca 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Infrastruktury (nr 33)

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 20)

23 czerwca 2020 r.

Komisje: Infrastruktury oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradujące pod przewodnictwem posła **Tomasza Ławniczaka (PiS)**, przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, zrealizowały następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. (druk nr 396) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie:

1) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie poz. 29, 41, 54, 65 i 72;

2) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 700 – Gospodarka mieszkaniowa:
– dochody i wydatki,
b) 710 – Działalność usługowa:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

3) państwowych funduszy celowych:
a) Fundusz Dróg Samorządowych,
b) Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej,
c) Fundusz Dostępności.

W posiedzeniu udział wzięli: **Grzegorz Puda** sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Rafał Weber** sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury wraz ze współpracownikami, **Elżbieta Milewska** zastępca Dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami, **Anna Kłopotek** doradca ekonomiczny Departamentu Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli oraz **Marek Wójcik** pełnomocnik Zarządu Związku Miast Polskich.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sławomir Jakubczak**, **Agnieszka Jasińska**, **Elżbieta Kessel**, **Jolanta Misiak**, **Jolanta Osiak** i **Jakub Sindrewicz** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Szanowni państwo, witam wszystkich serdecznie. Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji Infrastruktury. Witam członków Komisji obecnych na sali oraz na łączach internetowych. Witam też pozostałych uczestników naszego posiedzenia. W szczególności witam sekretarzy stanu. Jest

z nami pan wiceminister funduszy i polityki regionalnej Grzegorz Puda, którego serdecznie witam, jest – widzę, że akurat wchodzi – pan minister Rafał Weber z Ministerstwa Infrastruktury. Witam radców prawnych, dyrektorów i ich zastępców w poszczególnych departamentach ministerstw finansów, funduszy oraz infrastruktury; nie będę ich po kolei wymieniał. Witam przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli, a także korporacji samorządowej.

Szanowni państwo, informuję, że posiedzenie prowadzone będzie z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Zanim jednak przejdziemy do realizacji porządku dziennego, sprawdzimy kworum. Proszę o naciśnięcie dowolnego przycisku do głosowania, aby można było stwierdzić kworum. Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, w naszym posiedzeniu bierze udział 41 posłów obydwu Komisji. Skład Komisji Infrastruktury to 38 posłów, skład drugiej Komisji to 30 posłów. Maksymalnie może być 68 posłów, ale kilku posłów zasiada w obydwu Komisjach, tak że stwierdzam kworum.

Szanowni państwo, porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. (druk nr 396) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie części budżetowej 83, części budżetowej 85 i w zakresie państwowych funduszy celowych: Funduszu Dróg Samorządowych, Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej i Funduszu Dostępności.

Proponuję następującą procedurę: przedstawiciel rządu przedstawia określoną część lub dział budżetowy, przedstawiciel NIK przedstawia opinię, potem głos zabiera poseł koreferent, a następnie odbywa się dyskusja, którą kończy przyjęcie opinii cząstkowej. Czy są państwo za tego rodzaju procedowaniem? Nie słyszę żadnych uwag, przyjmujemy więc, że będziemy procedować w ten sposób.

Proszę państwa, część 83 – Rezerwy celowe. Proszę przedstawiciela rządu o zabranie głosu i omówienie rezerw celowych. Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów Elżbieta Milewska:

Elżbieta Milewska, zastępca dyrektora w Departamencie Finansowania Sfery Gospodarczej, Ministerstwo Finansów.

Szanowni państwo, przedmiotem zainteresowania Wysokich Komisji jest pięć tytułów rezerw celowych. Rezerwy celowe zostały szczegółowo przedstawione w materiale przekazanym do państwa Komisji. Pozwolę sobie w skrócie przedstawić wykonanie tych rezerw.

Pozycja 29 – środki na sfinansowanie kosztów organizacji, funkcjonowania oraz realizacji Krajowego Zasobu Nieruchomości. Rezerwę zaplanowano w wysokości 50 000 tys. zł, zgodnie z zapotrzebowaniem ministra inwestycji i rozwoju. W trakcie roku budżetowego środki z rezerwy w wysokości 31 381 tys. zł zostały zablokowane decyzją Ministra Finansów, a następnie przeznaczone na realizację rządowego programu Rodzina 500+, w wyniku czego plan rezerwy wyniósł 18 619 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości, z przeznaczeniem na pokrycie kosztów organizacji i funkcjonowania KZN, w tym na wynagrodzenia pracowników i realizację zadań.

Pozycja 41 – uzupełnienie wydatków na gospodarkę nieruchomościami. Tę rezerwę zaplanowano w wysokości 27 000 tys. zł w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez wojewodów. W trakcie roku budżetowego środki tej rezerwy w wysokości 3920 tys. zł zostały zablokowane decyzją Ministra Finansów i przeznaczone na realizację programu rządowego Rodzina 500+, w wyniku czego plan tej rezerwy wyniósł 23 080 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości z przeznaczeniem na finansowanie kosztów sporządzania przez rzeczoznawców majątkowych operatów szacunkowych, na regulowanie stanu prawnego nieruchomości Skarbu Państwa, na aktualizację opłat za trwały zarząd i na użytkowanie wieczyste, remonty, rozbiórki i gospodarowanie nieruchomościami przejętymi do zasobu Skarbu Państwa.

Pozycja 54 – środki dla województw na dofinansowanie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony dróg wojewódzkich i zarządzania tymi drogami. Rezerwę tę zaplanowano w wysokości 280 500 tys. zł. Środki z rezerwy rozdysponowano w peł-

nej wysokości i przekazano w formie dotacji dla województw, w których powierzchnia dróg wojewódzkich w przeliczeniu na jednego mieszkańca województwa jest wyższa od powierzchni dróg wojewódzkich w kraju w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju. Środki zostały przekazane do 12 województw.

Pozycja 65 – zasilenie Funduszu Dopłat z przeznaczeniem na finansowanie wypłat finansowego wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego oraz na dopłaty do czynszu. Rezerwę zaplanowano w wysokości 520 000 tys. zł w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez ministra inwestycji i rozwoju. W trakcie roku budżetowego środki rezerwy w wysokości 479 478 tys. zł decyzją Ministra Finansów zostały zablokowane, a następnie przeznaczone na realizację programu rządowego Rodzina 500+, w wyniku czego plan rezerwy wyniósł 4522 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości.

Środki w wysokości 354 tys. zł przeznaczono na zasilenie Funduszu Dopłat w związku z realizacją programu dopłat do czynszów w pierwszych latach najmu mieszkania, zgodnie z ustawą o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania.

Ponadto środki z tej rezerwy, w łącznej wysokości 40 168 tys. zł, przeznaczono, zgodnie z dwiema opiniami Komisji Finansów Publicznych dla Ministra Finansów, w kwocie 8530 tys. zł na zwiększenie wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi dla pracowników wojewódzkich inspektoratów nadzoru budowlanego oraz powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego w kwocie 31 638 tys. zł, zgodnie z opinią Komisji Finansów Publicznych, na zasilenie Funduszu Termomodernizacji i Remontów oraz na pomoc finansową dla kół gospodyń wiejskich.

Pozycja 72 – rezerwa na finansowanie zadań realizowanych przez prezydentów miast na prawach powiatu, z zakresu zarządzania bezpieczeństwem dróg trasy europejskiej i sieci drogowej. Została zaplanowana w wysokości 6407 tys. zł w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez ministra infrastruktury. W trakcie roku budżetowego środki rezerwy w wysokości 5059 tys. zł zostały zablokowane decyzją Ministra Finansów, a następnie przeznaczone na realizację rządowego programu Rodzina 500+, w wyniku czego plan rezerwy wyniósł 1348 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości z przeznaczeniem na zadania polegające na dokonaniu klasyfikacji odcinków dróg ze względu na koncentrację wypadków śmiertelnych oraz ze względu na bezpieczeństwo sieci drogowej realizowane przez uprawnionych prezydentów miast na prawach powiatu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję uprzejmie. Szanowni państwo, proponuję, żebyśmy przeszli jeszcze do drugiej części w analizowanym przez nas budżecie, mianowicie do części 85 – Budżety wojewodów. Potem to wszystko podsumujemy w sposób cząstkowy. Mamy tutaj działy 700 oraz 710. 700 to jest gospodarka mieszkaniowa, a 710 to działalność usługowa w ramach budżetu wojewodów.

Proszę bardzo. Kto z przedstawicieli ministra finansów przedstawi?

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej MF Elżbieta Milewska:

Ponownie Elżbieta Milewska z Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej MF Elżbieta Milewska:

Szanowni państwo, Wysokie Komisje, materiały szczegółowe zostały państwu zaprezentowane i przekazane, więc pozwolę sobie dokonać skrótu tych materiałów.

Dochody w dziale 700 – Gospodarka mieszkaniowa w ustawie budżetowej na 2019 r. zostały zaplanowane w budżetach wojewodów w kwocie 1 449 064 tys. zł, a wykonane w wysokości 1 535 057 tys. zł, tj. w 105,9% planu. Głównym źródłem dochodów w tym dziale były wpływy z gospodarowania mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa przez starostów realizujących zadania zlecone jednostkom samorządu terytorial-

nego. W ustawie budżetowej na 2019 r. wydatki w tym dziale zaplanowano w wysokości 94 328 tys. zł. W toku wykonywania budżetu plan ten został zwiększony per saldo o kwotę 179 893 tys. zł i ogółem wyniósł 274 221 tys. zł, z tego wydatki bieżące wyniosły 269 621 tys. zł, natomiast majątkowe 4601 tys. zł. Zrealizowane w 2019 r. wydatki w tym dziale wyniosły 257 094 tys. zł, tj. 93,8% planu po zmianach.

Wydatki bieżące zrealizowane w wysokości 252 522 tys. zł przeznaczone zostały głównie na gospodarkę gruntami i nieruchomościami; to kwota 250 267 tys. zł. Wydatki przeznaczone zostały głównie na wypłaty odszkodowań za wywłaszczone przez Skarb Państwa nieruchomości oraz odszkodowań za przejęte z dniem 1 stycznia 1999 r. przez Skarb Państwa samorządy województw i powiaty, nieruchomości zajęte pod drogi publiczne – odpowiednio: krajowe, wojewódzkie i powiatowe – również na wyceny nieruchomości Skarbu Państwa dla celów aktualizacji opłat za trwały zarząd i wieczyste użytkowanie tych nieruchomości, a także bieżące gospodarowanie zasobem nieruchomości Skarbu Państwa.

Dodatkowo środki zostały przeznaczone na refundację spółdzielniom mieszkaniowym kosztów prac związanych z podziałem nieruchomości oraz ewidencją gruntów i budynków, usuwanie skutków klęsk żywiołowych i pozostałą działalność. Wydatki majątkowe w tym dziale zostały zrealizowane na poziomie 4572 tys. zł, co stanowi 99,4% planu po zmianach. Środki zostały przeznaczone na usuwanie skutków ruchów osuwisk ziemi w infrastrukturze komunalnej, na zadania z zakresu gospodarki gruntami i nieruchomościami – m.in. na regulowanie należności – i na zadania w ramach programu integracji społeczności romskiej w Polsce w latach 2014–2020.

Dotacje w dziale 700 zostały zaplanowane w wysokości 86 544 tys. zł, z tego na zadania bieżące: 86 209 tys. zł, na majątkowe: 335 tys. zł. Określone w planach po zmianach dotacje wyniosły 212 540 tys. zł i zostały zrealizowane w kwocie 196 365 tys. zł, tj. w 92,4% planu po zmianach. Dotacje zostały przeznaczone głównie na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej w wysokości 195 377 tys. zł. Środki te były wydatkowane przez powiaty z przeznaczeniem głównie na wypłatę odszkodowań, na gospodarkę nieruchomościami i na zabezpieczenie nieruchomości przed zniszczeniami, gospodarowanie zasobem nieruchomości i regulowanie stanów prawnych nieruchomości.

Jeżeli chodzi o dział 710 – Działalność usługowa, dochody w 2019 r. w tym dziale w części 85 – Budżety wojewodów zostały zaplanowane w wysokości 17 608 tys. zł. Wykonane zostały w wysokości 25 707 tys. zł, tj. w 146% planu. Głównymi źródłami dochodów w tym dziale były wpływy z tytułu opłat legalizacyjnych nakładanych przez powiatowy inspektorat nadzoru budowlanego, grzywien, mandatów i innych kar. Wydatki zostały zaplanowane w wysokości 382 031 tys. zł, z czego wydatki bieżące to 357 722 tys. zł, majątkowe to 2594 tys. zł, natomiast wydatki związane ze współfinansowaniem projektów z udziałem środków Unii Europejskiej to 21 715 tys. zł. W toku wykonywania budżetu plan tego działu został zwiększony per saldo o kwotę 9412 tys. zł. W 2019 r. zrealizowano wydatki w tym dziale na poziomie 387 782 tys. zł, czyli 99,1% planu po zmianach. Wydatki bieżące zrealizowano w wysokości 367 942 tys. zł.

Przeznaczone zostały na funkcjonowanie wojewódzkich i powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego, prace geodezyjne i kartograficzne oraz ośrodki dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, a także na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych. Wydatki z udziałem środków UE w wysokości 13 544 tys. zł przeznaczono na zadania związane ze współfinansowaniem projektów realizowanych w ramach programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko 2014–2020”, w ramach programu Interreg oraz w pięciu regionalnych programach operacyjnych.

Wydatki majątkowe w tym dziale zrealizowane zostały na poziomie 6296 tys. zł, co stanowi 99,7% planu po zmianach. Środki te zostały wydatkowane przede wszystkim na zakupy inwestycyjne realizowane przez wojewódzkie i powiatowe inspektoraty nadzoru budowlanego. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej określone w planie po zmianach w wysokości 312 240 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 310 419 tys. zł, co stanowi 99,4% planu po zmianach.

Wynagrodzenia w dziale 710 w 2019 r. zostały zrealizowane w kwocie 36 348 tys. zł, z tego wynagrodzenia osobowe to 34 468 tys. zł, w tym wynagrodzenia związane z udziałem środków UE w wysokości 4627 tys. zł oraz dodatkowe wynagrodzenia roczne w wysokości 1880 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Najwyższą Izbę Kontroli reprezentuje, o ile dostrzegam, pani Anna Kłopotek, doradca ekonomiczny Departamentu Infrastruktury NIK. Czy ktoś inny? Proszę bardzo, chciałbym oddać głos.

Doradca ekonomiczny w Departamencie Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli Anna Kłopotek:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, na początku chciałam podkreślić, że NIK badając wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 83 – Rezerwy celowe, nie oceniała działań Ministra Finansów w zakresie planowania i zarządzania środkami ujętymi w rezerwach budżetowych, dlatego że działania te zostaną ocenione w ramach zaplanowanej kontroli w trzecim, czwartym kwartale tego roku i opublikowane pod tytułem „Planowanie i wykorzystanie rezerw budżetu państwa i budżetu środków europejskich". W związku z powyższym w trakcie kontroli w Ministerstwie Finansów w tym roku zgromadzono jedynie podstawowe dane o rozdysponowaniu rezerw i potem przeprowadzono analizę porównawczą 2019 r. do 2018 r.

Łączna kwota rezerw celowych budżetu państwa i budżetu środków europejskich ujęta w ustawie budżetowej na 2019 r. wynosiła 65 958 400 tys. zł, z tego prawie 30 000 000 tys. zł w ramach budżetu państwa to 83 tytuły, 36 000 000 tys. zł w ramach budżetu środków europejskich to 2 tytuły. W wyniku przeprowadzonej analizy danych za dwa ostatnie lata stwierdzono, że podejście do zarządzania rezerwami w tych latach było niejednolite. W 2018 r. minister finansów nie podjął ani jednej decyzji o blokowaniu wydatków w części 83 – Rezerwy celowe. Na koniec 2018 r. w części 83 pozostały niepodzielone środki w kwocie 3 188 700 tys. zł. Pod koniec 2019 r. nierozdysponowane środki z rezerw celowych zostały zablokowane i wykorzystane na inne cele. Kwota, o którą zmniejszono plan rezerw celowych ujętych w ustawie budżetowej, wynosiła 6 573 000 tys. zł.

Zablokowane środki zostały przeniesione do budżetu wojewodów na realizację programu Rodzina 500+, co stanowiło 5 213 400 tys. zł, oraz do utworzonych w grudniu 2019 r. nowych rezerw celowych. Na koniec 2019 r. kwota niepodzielonych środków wynosiła 100 000 tys. zł. Zarówno w 2018 r., jak i w 2019 r. wprowadzono w grudniu szczególne rozwiązanie ustawowe pozwalające na utworzenie i rozdysponowanie nowych pozycji rezerw oraz przekazanie środków do różnych jednostek sektora finansów publicznych. W ostatnich dniach grudnia 2018 r. utworzono nową rezerwę w kwocie 10 985 700 tys. zł, a 31 grudnia 2019 r. rezerwę w kwocie 3 593 700 tys. zł. Środki z utworzonej 31 grudnia rezerwy zostały przekazane do Narodowego Funduszu Zdrowia oraz na Fundusz Wsparcia Policji – fundusz centralny.

Myślę, że nie będę państwu czytała szczegółowych informacji, dlatego że to była analiza porównawcza i wszyscy państwo mają dostęp do tych danych. Oczywiście jeżeli będą jakieś pytania, to chętnie na nie odpowiem w ramach tych informacji, które posiadamy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo uprzejmie dziękuję. Szanowni państwo, posłem koreferentem jest pan poseł Grzegorz Woźniak, któremu teraz oddaję głos. Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Grzegorz Adam Woźniak (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowni państwo ministrowie, szanowni goście, szanowni państwo posłowie i posłanki, w części budżetowej 83 w zakresie rezerw celowych w poz. 29, 49, 54, 65 i 72 to, o czym szczegółowo pani mówiła… Może nie będę do tego wracał. Skupię się na części budżetowej 85 działu 700 – Gospodarka mieszkaniowa. Żeby się nie powtarzać, chciałem jeszcze zwrócić uwagę na kilka ważniejszych

rzeczy. Może będą się powtarzać, ale należałoby jeszcze do nich wrócić przed podjęciem decyzji o pozytywnym zaopiniowaniu tej części budżetowej.

Dochody w dziale 700 – Gospodarka mieszkaniowa, które były zaplanowane, to 1 449 064 tys. zł, natomiast realizacja, tak jak nam pani powiedziała, była na poziomie 1 545 057 tys. zł. Głównym źródłem dochodów w tym dziale były wpływy z gospodarowania przez starostów realizacji zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego, tj. gospodarowania mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa. Z tej części uzyskano dochody w prawie 99,6%. Głównie są to dochody z opłat za stały zarząd, użytkowanie wieczyste nieruchomości Skarbu Państwa, jak również wpływy z tytułu sprzedaży, najmu oraz dzierżawy majątków Skarbu Państwa. Ponadto wpływy do budżetu dotyczyły m.in. odsetek z nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat, z tytułu odszkodowań za nieruchomości przejęte pod inwestycje celu publicznego, jak również ze zwrotu dotacji oraz płatności wykorzystywanych niezgodnie z ich przeznaczeniem.

Mamy również tabelę dotyczącą działu 700 – Gospodarka mieszkaniowa i poszczególnych województw, ale są to dane, które wszyscy mamy. Nie będę tu przedstawiał, kto ma więcej, a kto mniej i dlaczego, ponieważ z tym również mogliśmy się zapoznać. Wydatki w dziale 700 – Gospodarka mieszkaniowa na 2019 r. w ramach części budżetowej 85 – Budżety wojewodów były w wysokości 94 328 tys. zł. Miało miejsce również zwiększenie tych wydatków, które w głównej mierze nastąpiło z rozdysponowania środków pochodzących z rezerwy ogólnej budżetu państwa i rezerw celowych.

Wydatki bieżące zrealizowano natomiast w wysokości 252 522 tys. zł i zostały one przeznaczone głównie na gospodarkę gruntami i nieruchomościami w wysokości ponad 250 000 tys. zł, tj. 93,6%, jak również na refundację spółdzielniom mieszkaniowym kosztów prac związanych z podziałem nieruchomości czy usuwaniem skutków klęsk żywiołowych. Wydatki w części 85 w dziale 700 dotyczyły głównie tych właśnie pozycji. Dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania z zakresu administracji rządowej zlecone ustawami na 2019 r. były w wysokości 86 544 tys. zł. Określone w planie po zmianach dotacje celowe na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej dla jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 212 540 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 196 365 tys. zł, tj. w 92,4%, z tego dotacje na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej to 195 377 tys. zł, dotacje celowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej to 988 tys. zł, tj. 99,1% planu po zmianach. Pozostałe kwestie co do poszczególnych województw mamy w tabelach w załącznikach 1 i 2, gdzie przedstawione są szczegółowe informacje dotyczące wydatkowania poszczególnych środków z podziałem na poszczególne województwa.

Wnoszę o pozytywne zaopiniowanie tej części budżetowej, czyli części 85 budżetu wojewodów w dziale 700 – Gospodarka mieszkaniowa, jak również części 83 w zakresie przedstawianych rezerw celowych 29, 41, 54, 65 i 72. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Panie pośle, bardzo dziękuję. Szanowni państwo, otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Proszę bardzo, pan poseł Sośnierz.

Poseł Dobromir Sośnierz (Konfederacja):

Zainteresowały mnie wydatki na integrację społeczności romskiej, jakkolwiek to się nazywało. Chciałbym zapytać, jakie dokładnie są to wydatki, na co wydajemy te pieniądze i w takim razie jakie są nasze wymierne sukcesy w dziedzinie integracji Romów.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Panie pośle, czy to było pytanie do Ministerstwa Finansów?

Poseł Dobromir Sośnierz (Konfederacja):

Nie wiem, kto będzie czuł się na siłach, żeby odpowiedzieć na to pytanie. Przed chwilą w referacie padły fascynujące liczby świadczące o tym, że ileś milionów wydaliśmy na integrację z Romami. Czyli na co? Na kupowanie sobie przychylności Romów, żeby byli łaskawi się z nami integrować? Nie wiem, na czym to polega i chciałbym więcej dowiedzieć się na ten temat.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Czy przedstawiciele Ministerstwa Finansów mogliby scharakteryzować? Proszę uprzejmie.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej MF Elżbieta Milewska:

Powiem może ogólnie. Jest to program realizowany od wielu lat. Są tam m.in. wydatki na remonty mieszkań, w których funkcjonuje społeczność romska. Jeżeli jest taka potrzeba, szczegóły będziemy mogli przekazać w formie pisemnej. W tej chwili nie mam przed sobą szczegółowych informacji, ale nie ma problemu, możemy to przekazać.

Poseł Dobromir Sośnierz (Konfederacja):

W takim razie proszę o szczegółowe informacje na piśmie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Następny zgłaszał się pan poseł Mirosław Suchoń. Potem oddam głos panu Cezaremu Grabarczykowi. Proszę uprzejmie.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Panowie ministrowie, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chciałem zapytać o kwestie, które pojawiły się w trakcie wypowiedzi, dotyczące zmniejszenia rezerw i przeznaczenia ich na wypłatę 500+. Pytam o to dlatego, że jeżeli popatrzymy na sprawozdanie w zakresie budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego i weźmiemy do ręki wszystkie elementy, które dotyczą wsparcia w zakresie budownictwa i mieszkalnictwa Polek i Polaków, to okaże się, że plan, który był komunikowany na czas wyborów, uległ znaczącemu zmniejszeniu. Innymi słowy rząd obiecał wsparcie na poziomie X, a zostało ono wykonane co najwyżej w połowie tego, co było obiecane.

Dzisiaj słyszymy, że rezerwy, które mogły być przeznaczone na wsparcie, były dodatkowo ograniczane, przeznaczane na jeszcze inne cele. W związku z tym bardzo proszę o wyjaśnienie tego, jakie powody skutkowały ograniczeniem wydatków i przeznaczeniem, a de facto upłynnieniem na zupełnie inne cele rezerw, które miały być przeznaczone właśnie na budownictwo i wynajem, czyli generalnie na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych Polek i Polaków.

Z jednej strony rząd mówił, że dysponuje środkami, by finansować zarówno 500+, jak i w dużym stopniu potrzeby mieszkaniowe. Dzisiaj okazuje się, że tak naprawdę wszystko znika w ciągu roku. W ustawie budżetowej wszystko jest OK, natomiast w ciągu roku te pieniążki znikają. Polacy ciągle nie otrzymują tego dofinansowania. Okazuje się, że na 500+ środków finansowych nie ma, bo gdyby były, to właśnie takie decyzje jak przesuwanie środków z mieszkalnictwa nie byłyby podejmowane.

Bardzo więc proszę o wyjaśnienie tej kwestii, o ustosunkowanie się i o informację, dlaczego tak się dzieje. Czy ministerstwa infrastruktury i rozwoju protestowały w tej sprawie? Czy podejmowały jakieś decyzje o wystąpieniu do premiera w związku z tymi ograniczeniami? Czy było tak, że Minister Finansów po prostu podjął decyzję i poszczególne ministerstwa przyjęły to do wiadomości, wyrażając de facto milczącą zgodę? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Zanim poproszę o udzielenie odpowiedzi, informuję, że widzę, że zgłasza się pani poseł Gill-Piątek, ale zanim głos dostanie pani poseł, będzie jeszcze pan poseł Cezary Grabarczyk. Bardzo proszę, oddaję głos przedstawicielstwu Ministerstwa Finansów.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej MF Elżbieta Milewska:

Odnosząc się do pytania pana posła Suchonia w kontekście rezerwy 65 – zasilenie Funduszu Dopłat z przeznaczeniem na finansowanie wypłat wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego oraz dopłat do czynszu, środki, które zostały zaplanowane w tej rezerwie, zostały zaplanowane w związku ze zgłoszeniem ministra rozwoju. Zgłoszenie ministra rozwoju do wykorzystania tej rezerwy było na takim poziomie, na jakim środki

zostały przeznaczone, czyli 354 tys. zł na dopłaty do czynszu. Dlaczego? Dlatego że, tak jak przedstawia te wyjaśnienia minister rozwoju, wynika to ze zmiany formuły finansowania programu finansowego wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego.

Część wydatków była skumulowana w Funduszu Dopłat, więc nie było potrzeby uruchamiania środków z rezerwy celowej. Również zmiana formuły finansowania tych programów mieszkaniowych uzależniła wnioskowanie o środki z tej rezerwy, z uwagi na początkową fazę wdrażania programów, które tak naprawdę są uzależnione od procesu inwestycyjnego. Podejmując decyzję o blokowaniu środków na program 500+, który ma podstawę prawną w ustawie uchwalonej przez parlament, minister finansów podjął tę decyzję na wniosek ministra rozwoju. Tu nie było żadnych protestów, wręcz wniosek ministra rozwoju w związku z niewykorzystaniem środków na pierwotnie wskazany w ustawie budżetowej cel.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Pan poseł Cezary Grabarczyk.

Poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Dziękuję bardzo. Panowie przewodniczący, Wysokie Komisje, państwo ministrowie, chciałbym jednoznacznie powiedzieć, że gdy dzieje się program 500+, który jest częścią programu Rodzina, znajduje akceptację wszystkich w parlamencie. Jednak przy prognozowaniu kosztów obsługi tego programu chyba popełniono błąd, skoro spore środki finansowe są przenoszone z innych pozycji budżetowych. Chciałbym w tej sprawie dopytać.

Czy zmiany, które były wprowadzone, były wynikiem tego, że Ministerstwo Rozwoju źle zaplanowało wysokość dopłat do czynszu? Przecież to też jest część wielkiego programu socjalnego, który wspiera polskie rodziny. Czy też program Rodzina 500+ został źle oszacowany i dlatego niezbędne były te korekty? To jest pytanie, które dotyczy metodologii i tego, czy ona była prawidłowa. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy będzie odpowiedź w tym zakresie ze strony Ministerstwa Finansów?

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej MF Elżbieta Milewska:

Powiem może ogólnie. Jeżeli chodzi o zaplanowanie środków w rezerwie w poz. 65 na wydatki w obszarze mieszkalnictwa, na kolejnym posiedzeniu będzie przedstawiciel ministra rozwoju, które może będzie mógł powiedzieć więcej na temat przyczyn niewykorzystania. Tak jak wspomniałam wcześniej, programy są wdrażane i nie od razu ponoszone są wszelkie koszty. Natomiast na etapie planowania ustawy budżetowej w lipcu poprzedniego roku skutki i inwestycje, jakie zdążyłyby zaistnieć, żeby można było dofinansować je środkami z budżetu państwa, były trudne do przewidzenia.

W odniesieniu do szacowania środków na program 500+ powiem, że przepis w art. 12 ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw pozwalał… To parlament przyjął taki zapis, z którego wynika, że w celu realizacji zadań wynikających z ustawy na czas oznaczony może nastąpić blokowanie planowanych wydatków budżetu państwa. Tyle chciałabym powiedzieć. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję uprzejmie. O głos prosiła jeszcze pani poseł Hanna Gill-Piątek. Pani poseł, zapraszam.

Poseł Hanna Gill-Piątek (Lewica):

W temacie mieszkalnictwa chciałam zapytać o to, czy dobrze usłyszałam. Czy minister zwracał pieniądze i mówił, że są mu niepotrzebne z powodu tego, że przeformułowaliście państwo formułę programu Mieszkanie Plus, czy w ogóle Narodowego Programu Mieszkaniowego? Czy chodzi tu o to, że w tamtym roku pieniądze, które mogły posłużyć mieszkalnictwu – a przypomnę, że też w tym roku 100 000 tys. zł z mieszkalnictwa

poszło już na dopłaty do suszy – zostały w takiej ilości z mieszkalnictwa wycofane? Czy to stało się dlatego, że ktoś zmieniał koncepcję?

Przecież to, co się dzieje, to jest katastrofa, proszę państwa. Dwa dni temu byłam w Brzezinach, gdzie w 100-letniej zrujnowanej kamienicy, w której nikt nie robił remontu od bardzo wielu lat, przy każdym większym deszczu mieszkańcy po prostu pływają. Po podwórku pływają im śmietniki, woda jest do uda, drzwi są zablokowane i nie można wyjść. Kamienica ta jest zarządzana przez TBS. Mówiłam pani minister Emilewicz, że warto otworzyć TBS-om drogę do remontowania takich budynków. Po ostatniej zmianie ustawy tak się niestety nie stało. Na to trzeba jeszcze pieniędzy, które, jak widzę, są ciągle wycofywane. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, czy przedstawiciel jeszcze się do tego ustosunkuje? Na ten temat już chyba było mówione. Proszę uprzejmie.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej MF Elżbieta Milewska:

Jeżeli mogę, chciałabym tylko wypowiedzieć się, że nie było wycofywania środków. One były zaplanowane. Minister rozwoju nie mógł przewidzieć kwot, na które będzie zapotrzebowanie u samorządów. Nie mógł przewidzieć w dokładnej formule środków, które będą potrzebne po budowaniu mieszkań z dopłatami do czynszu.

Poseł Hanna Gill-Piątek (Lewica):

Ale w ustawie dopłatowej mamy przewidziane maksymalne kwoty, czyli mamy jakąś estymację dotyczącą tego, ile to będzie wynosić. Rząd planował te kwoty, więc, jak rozumiem, nie wyssał ich z palca. Ile to było na tamten rok? Na ten było to chyba 800 000 tys. zł.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej MF Elżbieta Milewska:

Maksymalne limity nie są zobowiązaniem. Pamiętajmy, że trzeba wziąć pod uwagę uwarunkowania, w których powstają nowe inwestycje, to, jakimi środkami dysponują samorządy, bo są to kwoty dofinansowań i zadań, w których biorą udział również samorządy. Górny pułap, który ewentualnie może być przeznaczony na ten cel, ta rezerwa jest uruchamiana na wniosek. Jeżeli było zapotrzebowanie na środki, wówczas te środki były uruchamiane.

W budownictwie socjalnym były środki Funduszu Dopłat, które nie były wykorzystywane. Były one kumulowane z wcześniejszych lat, ewentualnie ze zwrotów, i mogły być wykorzystane w pierwszej kolejności na zadanie dofinansowania budownictwa socjalnego. Nie było więc potrzeby uruchamiania środków na ten cel z rezerwy celowej. Jeżeli tylko minister wystąpiłby o te środki, wówczas w pierwszej kolejności przeznaczone byłyby na cele, na jakie rezerwa została przeznaczona. Blokowanie było skutkiem braku zapotrzebowania.

Oprócz tego, że środki były przeznaczone na finansowanie programu 500+, do którego mamy umocowanie w odpowiedniej ustawie, były również, na wniosek ministra rozwoju, dokonywane zmiany przeznaczenia po to, żeby zwiększeniem wynagrodzeń wesprzeć powiatowe i wojewódzkie inspektoraty nadzoru budowlanego. Te inspektoraty otrzymały środki po 500 zł na etat na wynagrodzenia właśnie z tej rezerwy, poprzez zmianę przeznaczenia. Środki te były więc przeznaczane nie tylko na 500+.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pani poseł Hanna Gill-Piątek, proszę bardzo.

Poseł Hanna Gill-Piątek (Lewica):

Bardzo się cieszę, że ludzie będą otrzymywali godne wynagrodzenie w inspektoratach za to, że powiedzą, że zasób mieszkaniowy gmin zaraz po prostu się zawali. To jest, uważam, dobry kierunek, żeby ludzie godnie zarabiali. Widocznie, jeżeli te rezerwy na nic się nie przydały… Nie było zapotrzebowania? Wystarczy rozejrzeć się, pojechać do Brzezin, Łodzi, do różnych miast w Polsce, żeby zobaczyć, jakie jest zapotrzebowanie, i dostrzec,

że jest zapotrzebowanie na termomodernizację, remonty, nowe mieszkania, mieszkania na wynajem, dopłaty do czynszów.

To wszystko jest potrzebne. Pojawia się tylko kwestia tego, jakie są mechanizmy. Państwo zwalają tutaj na samorządy? Samorządy nie korzystają? Pracowałam w samorządzie w wydziale, który zajmował się mieszkalnictwem, i z Funduszu Dopłat pozyskaliśmy remont na kilkaset mieszkań. Pamiętam, jakie to było trudne, bo było to wożenie się w jedną i w drugą stronę z dokumentacją. Musieliśmy dołożyć do tego połowę, co nie jest dla samorządów łatwe, zwłaszcza dla tych mniejszych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, nie widzę już zgłoszeń, w związku z tym chciałem postawić pytanie. Czy ktoś zgłasza sprzeciw co do przyjęcia pozytywnej opinii obydwu Komisji? Jest sprzeciw, tak?

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Jest sprzeciw, panie przewodniczący, absolutnie.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Jeżeli jest sprzeciw, to te dwie części budżetu będziemy głosować oddzielnie, żeby tych spraw nie pomylić. Szanowni państwo, proszę włączyć… Łącznie?

Poseł Paweł Olszewski (KO):

Tak, jeśli nie będzie sprzeciwu, proponuję, żebyśmy zagłosowali łącznie.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dobrze. Szanowni państwo, a więc część budżetowa… Prosiłbym, aby wszyscy włączyli swoje tablety i wpisali odpowiednie kody, bo oczywiście będziemy głosowali za pomocą tabletów. Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie poz. 29, 41, 54, 65 i 72 oraz części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 700 – Gospodarka mieszkaniowa i działu 710 – Działalność usługowa? Kto jest za? Proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie odpowiedniego przycisku. Są tablety, proszę bardzo. Kto jest przeciw? Dziękuję bardzo. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo. Czekamy na wynik.

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, głosowało 47 posłów: za było 27, przeciw 17, a 3 wstrzymało się od głosu, a więc Komisje wyraziły pozytywną opinię w odniesieniu do dwóch części budżetowych 83 i 85.

Przechodzimy do państwowych funduszy celowych, najpierw do Funduszu Dróg Samorządowych. Proszę bardzo, pan minister Rafał Weber.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury Rafał Weber:

Dziękuję bardzo. Panowie przewodniczący, Wysokie Komisje, szanowni państwo, panie ministrze, Fundusz Dróg Samorządowych jest państwowym funduszem celowym, który gromadzi środki finansowe na zadania polegające na dofinansowaniu, po pierwsze: budowy, przebudowy i remontu dróg powiatowych i dróg gminnych, po drugie: budowy mostów lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, po trzecie: budowy, przebudowy, remontu dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych o znaczeniu obronnym. Fundusz został utworzony w dniu 4 grudnia 2018 r. na podstawie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Dróg Samorządowych.

FDS stanowi kompleksowy instrument wsparcia realizacji zadań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Jego celem jest przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na szczeblu lokalnym, stanowiącej ważny element prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gospodarki oraz przyczyniającej się do poprawy poziomu życia obywateli. Utworzenie funduszu ma również na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych. Rozwój lokalnej infrastruktury drogowej stanowi przy tym działanie komplementarne do inicjatyw podejmowanych na szczeblu krajowym w odniesieniu do systemu budowy autostrad i dróg ekspresowych, przyczyniając się do stworzenia spójnego i zintegrowanego systemu transportowego.

W ramach FDS w 2019 r. do realizacji przeniesiono zadania z naboru do Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016–2019 przeprowadzonego we wrześniu 2018 r. Na przełomie marca i kwietnia 2019 r. został przeprowadzony kolejny nabór w ramach funduszu. Dodatkowo w województwie świętokrzyskim we wrześniu 2019 r. przeprowadzono nabór uzupełniający. W 2019 r. w ramach wszystkich naborów prezes Rady Ministrów zatwierdził na listach podstawowych i rezerwowych łącznie 5127 zadań, w tym 1294 zadania na drogach powiatowych oraz 3833 na drogach gminnych.

Co do liczby zadań dofinansowanych ze środków funduszu, w ramach zadań zatwierdzonych do dofinansowania w naborach do funduszu w 2019 r. dofinansowanie otrzymało, tak jak powiedziałem, łącznie 4280 zadań. Na koniec 2019 r. jednostki samorządu terytorialnego zakończyły i rozliczyły łącznie 794 zadania. Pozostałe były realizowane, niektóre nawet nadal są realizowane, w trakcie 2020 r., a niektóre będą realizowane w latach 2021–2022; mówię tutaj o zadaniach wieloletnich.

Jeżeli chodzi o długość dróg dofinansowanych ze środków funduszu, w ramach zadań z naborów na 2019 r. realizowanych jest łącznie ok. 6 tys. km dróg, z tego 3258 km dróg gminnych i 2742 km dróg powiatowych.

Krótkie podsumowanie: Pomimo systematycznej poprawy stan polskich dróg samorządowych wciąż stanowi jedną z podstawowych barier ograniczających poprawę poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Mając to na uwadze, trzeba powiedzieć, że konieczna jest kontynuacja skutecznych i efektywnych działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

15 kwietnia br. pan premier Mateusz Morawiecki rozstrzygnął nabór na 2020 r. Podpisywane są umowy pomiędzy wojewodami a beneficjentami, czyli jednostkami samorządu terytorialnego. Wybiegając w przyszłość o kolejny rok, jesteśmy w końcowej fazie ustalania planu finansowego na 2021 r. Zgodnie z ustawą w pierwszej połowie lipca wojewodowie we wszystkich 16 województwach ogłoszą nabory na Fundusz Dróg Samorządowych na 2021 r.

Drodzy państwo, jestem do państwa dyspozycji, gdyby zaszła potrzeba odpowiedzi na bardziej szczegółowe pytania i zagadnienia, a myślę, że tak będzie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, proponuję, tak jak połączyliśmy część pierwszą i drugą, abyśmy jedną klamrą spięli trzy fundusze w jedną całość.

Przejdziemy teraz do funduszu rozwoju przewozów autobusowych. Proszę Ministerstwo Finansów i ministra Rafała Webera o głos.

Sekretarz stanu w MI Rafał Weber:

Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej stanowi instrument wsparcia jednostek samorządu terytorialnego jako organizatorów publicznego transportu zbiorowego w realizacji zadań własnych dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Wprowadzenie nowego mechanizmu wsparcia dla jednostek samorządu terytorialnego ma pomóc w przeciwdziałaniu wykluczeniu komunikacyjnemu i likwidować białe plany komunikacyjne na mapie kraju.

Rozwiązania przewidziane w ramach funduszu dają jednostkom samorządu terytorialnego realne możliwości do uruchamiania autobusowych przewozów o charakterze użyteczności publicznej, a także tworzenie dobrze zorganizowanej sieci transportu publicznego na ich obszarze z uwzględnieniem dofinansowania przewozów ze środków funduszu. Dofinansowanie przewozów ze środków funduszu przyczynia się do uruchamiania nowych linii komunikacyjnych, zwiększenia dostępności komunikacji autobusowej dla pasażerów, również na obszarach, na których komunikacja ta obecnie nie istnieje lub nie funkcjonuje w wymiarze zaspokajającym podstawowe potrzeby obywateli.

Warunkiem uzyskania dopłaty jest sfinansowanie ze środków własnych organizatora części kwoty deficytu pojedynczej linii komunikacyjnej w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w wysokości nie mniejszej niż 10% oraz zawarcie umowy o świadczeniu usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

W 2019 r. wojewodowie przeprowadzili dwa nabory wniosków na objęcie dopłatą ze środków funduszu. Pierwszy nabór wniosków o objęcie dopłatą odbył się w dniach 1-12 sierpnia 2019 r. Drugi nabór wniosków został przeprowadzony od 12 września do 11 października 2019 r. W ramach dwóch naborów wniosków dopłatą objęte zostały łącznie 294 wnioski na uruchomienie dokładnie 1500 linii komunikacyjnych. Łączna liczba wozokilometrów linii objętych dopłatą z funduszu wyniosła 17 243 179,18 wkm, a wnioskowana przez organizatorów kwota dopłaty wyniosła 17 094 500,63 zł.

Tak w pigułce przedstawia się informacja na temat funduszu rozwoju przewozów autobusowych. Jeżeli chodzi o pytania, oczywiście jestem do państwa dyspozycji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Teraz przejdziemy jeszcze do Funduszu Dostępności. Proszę przedstawiciela Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, pana ministra Grzegorza Pudę. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Grzegorz Puda:

Dziękuję serdecznie, panie przewodniczący. Wysokie Komisje, jak doskonale państwo wiecie, Fundusz Dostępności został utworzony na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Jego dysponentem jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Ważna informacja jest taka, że ze względu na utworzenie funduszu w trakcie roku w ustawie budżetowej na 2019 r. nie ujęto jego planu. Określono go dopiero po wejściu w życie wspomnianej ustawy o dostępności.

Warto również zaznaczyć, że w planie finansowym funduszu uwzględniono przychody równe kosztom w wysokości 42 866 tys. zł. Faktycznie osiągnięte przychody z tytułu funduszu wyniosły 43 772 tys. zł, tj. 102,1% planu, co związane było z wyższymi przychodami ze środków z instrumentów zwrotnych funduszy, tj. 3733 tys. zł, oraz z tytułu odsetek, ok. 40 tys. zł. Planowo zrealizowano przychody z odpisu Funduszu Solidarnościowego i było to ok. 40 000 tys. zł. Na realizację zadań funduszu do Banku Gospodarstwa Krajowego przekazano środki w wysokości 40 756 tys. zł. Na koniec tego roku rachunek funduszu i pozostałe środki były w wysokości 3016 tys. zł.

Może warto w tym punkcie podkreślić, że do końca 2019 r. do BGK złożono część wniosków o dofinansowanie zadań z funduszu na kwotę przekraczającą 4500 tys. zł, ale żaden z tych wniosków nie był niestety kompletny i nie mógł zostać oceniony pod kątem zdolności kredytowej. W 2019 r. w BGK trwały również prace nad przygotowaniem dokumentacji przetargowej do wyboru operatorów przyjmujących wnioski i udzielających pożyczek w imieniu BGK. Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu przekazano szczegółowe informacje dotyczące realizacji i dostępności funduszu. Mamy nadzieję, że do szanownych kolegów i koleżanek posłów i posłanek dotarły wszystkie te informacje wraz z informacją dotyczącą wykonania budżetu w części 34. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, proszę o zabranie głosu przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli w przedstawionym przed momentem zakresie merytorycznym trzech funduszy, które prezentowali przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury oraz Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

Doradca ekonomiczny w Departamencie Infrastruktury NIK Anna Kłopotek:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w 2019 r. NIK przeprowadziła kontrolę jedynie Funduszu Dróg Samorządowych i pozytywnie oceniła wykonanie planu finansowego tego funduszu. Pozytywną ocenę uzasadnia fakt, że przychody realizowano prawidłowo oraz gospodarowano wolnymi środkami Funduszu Dróg Samorządowych. Koszty zostały poniesione na realizację zadań ustawowych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Stan Funduszu Dróg Samorządowych na początek 2019 r. – bo ten rok poddaliśmy kontroli – wynosił 1 450 000 tys. zł, w tym były środki pieniężne w wysokości 350 000 tys. zł

i należności w wysokości 1 100 000 tys. zł, która to kwota pochodziła z wydatków niewygasających z 2018 r.

Przychody FDS w 2019 r. wynosiły 3 643 000 tys. zł, co stanowiło 78,9% planu i planu po zmianach, bo w tym zakresie plan po zmianach nie zmienił się. Pochodziły one głównie, zgodnie z ustawą o FDS, z wpłat od takich jednostek jak Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Lasy Państwowe, spółek Skarbu Państwa oraz z dotacji celowej z budżetu państwa w części budżetowej, której dysponentem był Minister Obrony Narodowej, w wysokości 500 000 tys. zł.

Ponadto w 2019 r. Minister Finansów wydał list emisyjny na skarbowe papiery wartościowe o nominale 1 600 000 tys. zł. Wartość przychodów FDS ze sprzedaży obligacji wyniosła 1 533 500 tys. zł. Przekazanie skarbowych papierów wartościowych było zgodne z postanowieniami ustawy o FDS. Wpłaty od Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych były niższe o kwotę należną za czwarty kwartał 2019 r., która zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o FDS powinna zostać przekazana do 30 stycznia 2020 r. Sprawdziliśmy, że kwota ta została terminowo przekazana na rachunek FDS.

W planie finansowym FDS oraz planie po zmianach koszty realizacji zadań zostały określone na poziomie 5 016 000 tys. zł, a ostatecznie wyniosły 5 825 000 tys. zł i były wyższe od planowanych kosztów o 808 500 tys. zł, tj. o 16,1%. W 2019 r. wartość podpisanych umów na realizację zadań gminnych i powiatowych wyniosła łącznie 4 735 600 tys. zł, z czego wydatkowano 3 831 700 tys. zł. Pozostałe kwoty dotyczą wynikających z podpisanych umów zobowiązań na relacje zadań wieloletnich w 2019 r., które będą kontynuowane w latach następnych.

Na koniec roku stan FDS wyniósł minus 1 082 000 tys. zł, obejmował środki pieniężne w wysokości 895 900 tys. zł, należności w kwocie 7200 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 1 985 100 tys. zł. Środki zostały w całości przekazane w depozyt u Ministra Finansów. Wolne środki funduszu każdorazowo przekazywane były w zarządzanie terminowe Ministra Finansów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie.

Teraz powiem o efektach rzeczowych. Przekazane przez wojewodów rozliczenia z realizacji zadań według stanu na 31 grudnia 2019 r. wykazały, że ze środków FDS dofinansowano łącznie ok. 3 tys. zadań dotyczących budowy, przebudowy, rozbudowy, remontu dróg gminnych i ok. 1 tys. zadań dotyczących dróg powiatowych.

Dokonaliśmy również kontroli sprawozdań FDS. Kwoty wykazane w sprawozdaniach tego funduszu były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję uprzejmie. Szanowni państwo, koreferentem tej części budżetu jest kolega poseł Ryszard Bartosik, dziś nieobecny. Prosił mnie jednak o przekazanie swoich uwag, przesłał mi je drogą elektroniczną, będę więc referował w jego imieniu.

Szanowni państwo, powiem w skrócie, bo liczby już tutaj były podawane. W 2019 r. łączna wartość środków FDS na realizację zadań gminnych i powiatowych wynosiła 4 489 072 tys. zł, z tego 4 262 705 tys. zł z limitu środków funduszu na 2019 r. i pozostałych ponad 200 tys. zł z rezerwy Prezesa Rady Ministrów. Jednostki samorządu terytorialnego wykorzystały środki w wysokości 3 833 291 tys. zł, więc poziom wykorzystania środków wyniósł 85%. Do końca roku zostały zakończone i rozliczone 794 zadania. W ramach zadań zatwierdzonych do dofinansowania w naborach do funduszu na 2019 r. dofinansowanie otrzymało 4280 zadań. Można powiedzieć, że niespełna trzy czwarte z tego to zadania gminne, a ponad jedna czwarta to zadania powiatowe.

Jeśli chodzi o fundusz rozwoju przewozów autobusowych w 2019 r., wojewodowie przeprowadzili dwa nabory wniosków o objęcie dopłatą ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o użyteczności publicznej. Łącznie, nie dzieląc już tego na pierwszy i drugi nabór, w ramach naborów od organizatorów wpłynęły 294 wnioski o dopłatę do uruchomienia 1500 linii komunikacyjnych. Łączna liczba wozokilometrów objętych dopłatą funduszu wyniosła 17 243 199,18 wkm, a wnioskowana przez orga-

nizatorów kwota to 17 094 500,63 zł. Na podstawie powyższego wnoszę o pozytywne zatwierdzenie przez Wysokie Komisje przedstawionych trzech funduszy.

Szanowni państwo, otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciał zabrać głos? Cezary Grabarczyk, proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Najpierw pochwalę, bo to ważne, że dobre programy schetynówek znalazły godnych kontynuatorów. Drogi lokalne, samorządowe przez wiele lat nie miały wsparcia z budżetu państwa. Ta sytuacja uległa zmianie i kolejny rząd kontynuuje wsparcie dla samorządów. Trochę niepokoi to, że środki, które zostały przyznane w dwóch turach kwalifikacyjnych, zostały wykorzystane w 85%, co oznacza, że 15% ogromnego przecież funduszu nie udało się wykorzystać. Nie mamy czasu, żeby dociekać, czy przyczyny były po stronie organizatorów postępowań przetargowych, czyli po stronie samorządów, czy też po stronie wykonawców, a wiemy, że takie sytuacje też się zdarzają. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na województwa, które wykorzystały środki w najwyższym stopniu. Takie są trzy województwa: mazowieckie, podlaskie i wielkopolskie. 93% wykorzystania odbiega od średniej w sposób znaczący.

To, co zastanawia – o to chciałbym pana ministra zapytać – to fakt, że nie udało się zrealizować żadnego zadania mostowego. Pytanie dotyczy diagnozy. Pamiętam, że przez kilka lat z rzędu rezerwa subwencji ogólnej była przeznaczana właśnie na zadania mostowe z uwagi na to, że NIK prowadziła kontrolę obiektów mostowych i stwierdziła ich zły stan. Pilnowaliśmy, żeby na ten cel były przeznaczane środki z rezerwy. W przedstawianym przez pana ministra sprawozdaniu, co zasługuje na uznanie, mamy informację, że ani minister rozwoju regionalnego nie wskazał takich zadań, ani też takie zadania nie wpłynęły w ramach naboru prowadzonego przez ministra infrastruktury. Tak jest napisane, przytoczyłem to prawie *in extenso*.

Ostatnia rzecz trochę wynika z faktu mojego zaangażowania w prace Komisji Obrony Narodowej. Nie potrafiliśmy tam uzyskać od ministra obrony informacji, w jaki sposób zostały wykorzystane środki w kwocie 500 000 tys. zł przekazane przez MON na Fundusz Dróg Samorządowych. Pan minister powiedział, że odpowie Komisji za 9 lat, bo zgodnie z ustawą o FDS ten obowiązek będzie obowiązywał dopiero w 2029 r. Chyba jest to rzecz, która wymaga pilnej korekty legislacyjnej. Prosiłbym o rozważenie przez ministerstwo takiej potrzeby, bo niewyobrażalne jest, że przez 10 lat MON będzie przekazywał po 500 000 tys. zł na FDS, a podatnicy, także my, Komisja Infrastruktury, także Komisja Obrony Narodowej, nie będziemy wiedzieli, jak zostało wykorzystane w sumie 5 000 000 tys. zł.

Wiemy, że pieniądze trafiły na fundusz w dwóch transzach, bo to zostało wykazane. Wiemy, że minister obrony narodowej przedstawił listę 50 zadań drogowych, ale tak naprawdę nie wiemy nic poza krótką wzmianką, że 25 marca 2020 r. minister infrastruktury przekazał ministrowi obrony narodowej informację o stopniu realizacji zadań obronnych finansowanych ze środków funduszu. Na dzień 31 grudnia 2019 r. podpisano zaledwie 19 umów. Z 50 zadań jest to zdecydowanie za mało i budzi to niepokój. Wydaje się, że także będzie to wymagało pewnej korekty legislacyjnej. Jeżeli ministerstwo nie zainicjuje takiej nowelizacji, na pewno uczynią to posłowie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Pan minister Rafał Weber.

Sekretarz stanu w MI Rafał Weber:

Dziękuję bardzo. Drodzy państwo, zawsze delikatnie uśmiecham się, gdy panowie posłowie porównują programy rządowe, które w poprzednich latach wspierały inwestycje lokalne, do Funduszu Dróg Samorządowych. W mojej ocenie wygląda to tak, jakby porównać fiata do ferrari. To jest na „f" i to jest na „f", różnica jest jednak widoczna gołym okiem, jeżeli chodzi o skalę wsparcia. Dane, które dziś padły, dotyczą środków, które po części zostały już wydane czy wydatkowane; inne są teraz wydawane.

Jeżeli chodzi o wysokość dofinansowania dla jednostek samorządu terytorialnego, wiele z nich dostało 80, 70, 60% dofinansowania, a nie 50%, jak to było w poprzednich programach. Jeżeli chodzi o sam system, czyli o możliwość realizacji tych inwestycji

w trybie wieloletnim i o niepędzenie z postępowaniem przetargowym, a później i z pracą, żeby w ciągu 12 miesięcy zakończyć duże zadanie, to takiej możliwości nie ma albo jest ona bardzo trudna. Da się tylko na spokojnie, na 2–3 lata rozłożyć wielomilionową, kilkudziesięciomilionową inwestycję drogową; takowe w programie FDS też się pojawiają. Różnice są widoczne gołym okiem i zawsze warto je podkreślić. Korzystając z okazji, to właśnie chciałem zrobić.

Myślę, że pan minister Cezary Grabarczyk pytając o zadania mostowe, doskonale zdaje sobie sprawę z tego, że budowa mostu nie jest wykonalna w ciągu kilku miesięcy. Jest to proces rozłożony na wiele, wiele lat. Jeżeli chodzi o rozstrzyganie naboru, który odbył się w 2019 r., wtedy w Ministerstwie Rozwoju i Finansów, w tej chwili od tej strony programem tym opiekuje się Minister Funduszy i Polityki Regionalnej. Wiem, bo biorę w tych wydarzeniach udział, że już zostało podpisanych kilkanaście umów na zaprojektowanie takiego mostu. Zaprojektowanie ma wartość ok. 5000 tys. zł, bo to są duże przeprawy, 300-, 400-milionowe. Po przygotowaniu projektu dojdzie do podpisania umowy i do rzeczowej realizacji zadania. Dlatego w 2019 r. wydatki na mosty dla regionów były niewielkie.

Kwestia trzecia to drogi obronne. Tutaj z panem ministrem całkowicie się zgadzam. Też chciałbym, żeby był to materiał jawny. Też chciałbym pokazywać i ogłaszać opinii publicznej wszystkie miejsca i drogi, które budowane są przy wsparciu Ministerstwa Obrony Narodowej, np. te, które łączą garnizon z poligonem, albo te, które docierają do innej infrastruktury militarnej. Ze względu na to, że jest to infrastruktura krytyczna, nie możemy tego zrobić. Cieszę się, że pan minister zmienił retorykę i już nie mówi, że środki obronne są wydatkowane na beton i asfalt, tak jak to było podczas czytań Funduszu Dróg Samorządowych. Pan minister też potrafi, jak sądzę, zrozumieć, że skoro ciężki sprzęt wojskowy jeździ drogami powiatowymi, a najczęściej wojewódzkimi, niszczy je i zużywa, to środki MON-owskie też powinny być przeznaczone na to, żeby poprawiać jakość tych dróg.

Z informacji, których mogę w tym zakresie udzielić, na dzień 30 grudnia 2019 r. z 14 beneficjentami podpisanych zostało 19 umów o udzielenie finansowania ze środków FDS dla zadań obronnych na łączną kwotę nieco ponad 1 000 000 tys. zł. Są więc takie jednostki, które otrzymują wsparcie na dwa zadania, na dwie drogi. W pierwszej połowie 2020 r. z czterema beneficjentami podpisano kolejnych 10 umów na łączną kwotę 767 000 tys. zł. Na dziś, na 23 czerwca, mamy więc podpisanych 29 umów o łącznej wartości 1 800 000 tys. zł i te zadania też nabierają rozpędu i biegu i będą realizowane.

Bardzo cieszę się za to ostatnie pytanie i bardzo za nie dziękuję. Pozostaje pytanie, jak minister obrony narodowej podejdzie do tego, żeby całą paletę umów faktycznie położyć na stole i pokazać, gdzie je realizujemy. Jako wiceminister infrastruktury naprawdę nie widzę żadnego z tym problemu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, czy ktoś jeszcze z państwa posłów? Poseł Mirosław Suchoń, proszę uprzejmie.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Bardzo dziękuję. Odnośnie do trzech kwestii związanych z Funduszem Dróg Samorządowych po pierwsze chciałem zapytać o proces podejmowania decyzji. Rzeczywiście jest tak, że ostatnie zdanie należy do premiera, który ma odpowiednie plenipotencje zapisane w ustawie. W jaki sposób przebiegało podejmowanie decyzji? Czy na poziomie ostatniej instancji, instancji premiera, dokonywane były zmiany w zadaniach, które mają być dofinansowywane, czy też były one realizowane zgodnie z tym, co przedstawili wojewodowie w ramach oceny, której, jak rozumiem, dokonywali na poziomie województw?

Drugie pytanie dotyczy wykorzystywania środków finansowych. Rzeczywiście jest tak, że są województwa, w których sprawność wykorzystywania jest wyższa. Są też takie, w których sprawność wykorzystywania nie należy do najwyższych. Czy w ramach pewnej ewaluacji ministerstwo nie rozważało zmiany zasad podziału funduszy, uwzględniając chęć, umiejętność, sposób wykorzystywania, tak żeby województwa i samorządy,

które chcą starać się o fundusze i wykorzystują je w lepszy sposób, były niejako premiowane również tym, że istnieje dla nich większa pula środków do dyspozycji?

Ostatnie pytanie dotyczy źródeł finansowania. Otóż w ramach kontroli przeprowadzonej przez NIK uzyskaliśmy informację dotyczącą m.in. wpłat od Polskiej Grupy Lotniczej w 2019 r. Biorąc pod uwagę trudną sytuację gospodarczą, również spółek Skarbu Państwa, i to, jak kryzys odbił się na działalności niektórych podmiotów, wykorzystywanie środków finansowych, które dzisiaj mogłyby służyć stabilizacji działalności spółek… do dodatkowych wpłat na różnego rodzaju fundusze, ewidentnie niesie ze sobą ryzyko, że te kapitały w spółkach nie będą wystarczały na zapewnienie normalnego funkcjonowania. W związku z tym, czy ministerstwo rozważa zmianę tego stanu rzeczy, która jednak spowodowałaby, że środki pochodziłyby z budżetu państwa, np. z ram wpłat z podatków płynących ze strony spółek, a nie dodatkowe obciążenie, które wyraźnie, w sposób znaczący wpływa na stan finansów? Chociaż widzimy tutaj hutę, MCS… To obciążenie powoduje, że w przypadku MCS-u nie jest to kwota znacząca, choć dzisiaj na pewno jest to kilkaset tysięcy złotych, a w przypadku PGL-u ponad 500 000 zł.

Druga rzecz to kwestia papierów wartościowych, skarbowych. W ramach wykonania planu przychodów wykorzystano ponad 50% z kwoty 2 800 000 tys. zł, która to kwota była przewidziana na całą dziesięcioletnią perspektywę przedstawioną w rządowym przedłużeniu. W ramach kampanii wyborczej widziałem, jak posłowie PiS prezentowali piękne, zdaje się, że niebieskie tabliczki. W ocenie mieszkańców miało to pewnie swój wyraz, jednak wykorzystywanie tylko w ciągu jednego roku ponad połowy zaplanowanej na 10 lat kwoty budzi wątpliwości takiej natury, że w kolejnych latach samorządy będą miały do dyspozycji równie atrakcyjną i wysoką ofertę. Kwota 1 600 000 tys. zł stanowiła jednak 30% środków, które zostały wykorzystane właśnie na ten fundusz. Jeżeli więc dzisiaj poziom finansowania długiem jest tak wysoki, a dług sam w sobie w tak wysokim stopniu został wykorzystany, to w jaki sposób środki te będą zabezpieczane w przyszłości?

Panie przewodniczący, czy od razu rozmawiamy też o funduszu autobusowym?

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Tak, oczywiście, w ramach tego.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Muszę powiedzieć, że jest to lektura bardzo pouczająca w tym sensie, że jest to program, który… Jak widać, pan minister zgrabnie unikał podawania kwoty całościowej w stosunku do zaplanowanych kosztów, ale jeżeli na to popatrzymy, to jeśli się nie mylę, przy zaplanowanych 300 000 tys. zł wydatkowano ok. 18 000 tys. zł. Tak, panie ministrze? 18 000 tys. zł z 300 000 tys. zł, które były komunikowane opinii publicznej. Rozumiem, czemu pan minister tak płynnie przeszedł nad sprawozdaniem dotyczącym tego funduszu, ale nie można tak tego zostawić.

Przypominam sobie rozmowy i debaty podczas posiedzeń Komisji. Złożyliśmy mnóstwo poprawek. Proponowaliśmy i podwyższenie kwoty, i zmiany mechanizmów funkcjonowania całego funduszu, czyli, powiedziałbym, zapisanie w ustawie impulsów, które niejako zmusiłyby samorządy do wspólnego rozwiązywania problemów komunikacyjnych. Muszę powiedzieć, że dzisiaj po lekturze tego sprawozdania i po wyniku wydaje się, że ministerstwo jednak powinno nas wtedy usłuchać. Nie ma co dużo opowiadać, bo wynik jest katastrofalny.

Od razu chcę powiedzieć, że oczywiście nie jest to żaden powód do satysfakcji. Mam szczęście funkcjonować w powiecie, w którym radzą sobie z wykorzystywaniem i to poprawia sytuację. Szkoda jednak, że nie doszliśmy do jakiegoś porozumienia. Szkoda, że ministerstwo parło tak na ścianę, bo myślę, że ten wynik byłby lepszy i wszyscy bylibyśmy zadowoleni. Jeżeli bowiem komunikacja publiczna działa i pozwala na rozwiązywanie różnych problemów mieszkańców całej Polski z przemieszczaniem się, to jest dobrze. Myślę, że jest przed ministerstwem bardzo duże wyzwanie polegające na tym, jak spowodować, aby środki rzeczywiście trafiały tam, gdzie są potrzebne.

Mam wrażenie, że samo podniesienie kwoty do 3 zł, co miało miejsce w tzw. tarczy – bo to jest tektura, nie tarcza – jest zdecydowanie niewystarczające. Już kiedy Sejm przyj-

mował ustawę, koszty jednego złotego miały rację bytu w województwach, w których choćby wynagrodzenia są poniżej średniej. Już kończę, panie ministrze. Dzisiaj myślę, że czeka nas wszystkich bardzo dużo pracy, żeby ten fundusz podnieść. Moim zdaniem jest to potrzebna rzecz, ale nie zmienia to oceny całego kształtu, czyli absolutnie nieudanego wykonania w 2019 r. Panie przewodniczący, do razu zgłaszam wniosek o negatywną opinię. Nie może być inaczej. Myślę, że państwo też się do tego przyczyniają. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Nie, jeszcze nie głosujemy, panie przewodniczący, bo są następni chętni do głosu. Widziałem, że zgłasza się pan poseł Robert Kwiatkowski, a potem jeszcze pan poseł Sośnierz. Proszę bardzo, pan poseł Kwiatkowski.

Poseł Robert Kwiatkowski (Lewica):

Kontynuuję wątek, który rozpoczął pan poseł Suchoń. Mówiąc szczerze, wydawało mi się, że tabelka nr 2, ilustrująca podział środków funduszu na poszczególne województwa, oznacza kwoty przyznane i wykorzystane przez poszczególne województwa. Prosiłbym o odniesienie się do tego. Jeżeli jest tak, jak mówi pan poseł Suchoń, to jest to prawdziwa katastrofa i w związku z tym pojawia się pytanie, jak wygląda wykonanie tego funduszu w roku 2020 i w kolejnych. Jeśli dobrze zrozumiałem, w 2019 r. mieliśmy zaplanowane wykonanie 300 000 tys. zł, a na ten rok jest to 800 000 tys. zł. W związku z tym proszę o informacje, jak to w tej chwili wygląda. To będzie dwuipółkrotnie wyższa kwota. Prosiłbym o informację na piśmie, tak żeby sprecyzować wszystkie ewentualne nieporozumienia.

Kolejne pytanie związane z funduszem przewozów autobusowych dotyczy struktury wykonania. Jedna część to jest wydatkowanie 300 000 tys. zł, a druga to wykonanie. Jeśli dobrze rozumiem, w części pozabudżetowej wykonanie wynosi tylko 123 000 tys. zł. Pytanie jest takie: Co poszło nie tak, jeśli chodzi o przychody? Pan poseł mówił o wydatkowaniu, a ja chciałbym jeszcze zapytać o stronę przychodową. Jak planowano stronę przychodową tego funduszu? Czy rzeczywiście miało to pochodzić w trzech czwartych z budżetu państwa i z odsetek bankowych, czy też opłaty emisyjne, opłaty zastępcze, opłata paliwowa zawiodły, a jeśli tak, to w jakim procencie i w jakim elemencie? Innymi słowy proszę o odniesienie się nie tylko do części rozchodowej, ale także do części dotyczącej przychodów funduszu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Myślę, że pan minister odniesie się do wszystkich pytań po kolei. Żeby zakończyć pakiet pytań poselskich, od razu oddaję teraz głos panu posłowi Dobromirowi Sośnierzowi. Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Dobromir Sośnierz (Konfederacja):

Chciałbym zupełnie nie zgodzić się z oboma przedmówcami, z panem Suchoniem i z panem Kwiatkowskim. To, że program jest wykorzystywany w niewielkim stopniu, jeśli dobrze rozumiemy te dane, to akurat dobrze, bo program jest katastrofalny. To jest pomysł na to, jak zachęcać do podejmowania deficytowych przedsięwzięć. Im głupiej, gorzej zaprojektowana jest linia i im mniej pasażerów zabiera, tym większą ma szansę na dopłatę od rządu. Chciałbym dowiedzieć się, czy badano, ile linii, które ubiegały się o dofinansowanie, wcześniej nie przynosiło deficytu, a zaczęło magicznie przynosić straty w momencie, kiedy ogłoszono ten projekt. Ile nowych linii, jeśli to są nowe linie, kursuje na tych trasach, po których wcześniej kursowały autobusy? Które z nich przynosiły mniejsze straty lub ich nie przynosiły? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, proszę o głos.

Sekretarz stanu w MI Rafał Weber:

Dziękuję bardzo. Zacznę od funduszu rozwoju przewozów autobusowych i od tego, dlaczego wszystkie środki przeznaczone na 2019 r. nie zostały wykorzystane. Powiem może nawet więcej. Drodzy państwo, teoretycznie możliwa jest taka sytuacja – ale patrząc z perspektywy organizatorów, mam nadzieję, że będzie ich coraz więcej – że środki, które

będą do pozyskania, ba, nawet umowa, która zostanie podpisana między organizatorem a urzędem wojewódzkim, w ogóle nie zostanie wydatkowana, ale środki nie będą funkcjonowały.

Wszystkim państwu przypominam, że dopłata jest kierowana do linii deficytowych. Na przestrzeni ostatnich miesięcy mamy doświadczenia pokazujące, że tam, gdzie linia z założenia miała być deficytowa, albo była obawa, że będzie deficytowa, organizator złożył wniosek. Po liczbie pasażerów i po przychodach z biletów okazało się, że ta dopłata najzwyczajniej w świecie nie jest potrzebna. Tak że, szanowni państwo, to program marzenie: zmusza, a raczej zachęca do pewnej aktywności władze samorządowe, jeżeli chodzi o tworzenie linii autobusowych, i jeżeli to jest dobrze zorganizowane, jeżeli władze samorządowe i operator, odpowiedni tabor, mają wyczucie i potrafią zachęcić do wykorzystywania autobusów przez szersze grono osób, to one nie są deficytowe.

Drodzy państwo, takie perpetuum mobile jest chyba pewnego rodzaju majstersztykiem. Są środki finansowe i linie autobusowe, które funkcjonują i które są ofertą przewozową, a te środki nie są wykorzystywane. To jest ideał, do którego dążymy. Oczywiście będzie to bardzo trudne. Zdajemy sobie sprawę, że duża część polskiego społeczeństwa jest jednak bardzo mobilna, posiada samochody i jeździ innymi środkami lokomocji, coraz częściej pociągiem. W 2019 r. 336 000 tys. pasażerów korzystało z przewoźników kolejowych. To rekord, szanowni państwo. Nigdy tyle ludzi nie korzystało z przewoźników kolejowych. Tak że o ten ideał będzie bardzo trudno. Mamy zagwarantować środki finansowe. W latach 2019, 2020 i w kolejnych będziemy te środki finansowe zapewniać. To, czy i w jaki sposób będą wykorzystywane przez samorządy, będzie zależało od ich sprawności.

Jeżeli chodzi o wpływy, to one w 2019 r. nie wpłynęły z budżetu państwa, bo po prostu nie było takiej potrzeby. Po pierwszym naborze wiedzieliśmy, że środki budżetowe nie będą potrzebne, tak że nie wymagaliśmy od ministra finansów, aby zasilał fundusz, ale nawet gdyby to zrobił, zgodnie z ustawą wróciłyby one do budżetu państwa po roku obrachunkowym, czyli na początku 2020 r. Nie było potrzeby uprawiania kreatywnej księgowości i udawania, że środki wpływają po to, żeby za chwilę wypłynąć.

Drodzy państwo, w tej chwili, po naborze na 2020 r., mamy utworzonych ponad 2,5 tys. linii autobusowych, które mogą korzystać z tej dopłaty, czyli linii autobusowych użyteczności publicznej. Kryzys epidemiczny, kwarantanna, izolacja, całkowite czy bardzo mocne wyhamowanie transportu zbiorowego spowodowało jednak, że operatorzy i organizatorzy, czyli firmy przewozowe i jednostki samorządu terytorialnego dochodzą do porozumienia i faktycznie chcą te linie stworzyć w tym miejscu, gdzie są potrzebne, niezbędne. Jestem przekonany, że takich linii na przestrzeni kolejnych lat będzie więcej, tym bardziej, że planujemy pewne korekty w ustawie o funduszu rozwoju przewozów autobusowych, tak samo jak planujemy zmiany w prawie transportu zbiorowego. Mam nadzieję, że w drugiej połowie roku wspólnie popracujemy nad zmianami związanymi z transportem zbiorowym.

Teraz powiem o kwestii Funduszu Dróg Samorządowych i art. 26, który określa uprawnienia premiera, jeżeli chodzi o zatwierdzanie zadań, które otrzymują dofinansowanie. Drodzy państwo, jest to prawo, które pozwala panu premierowi na dokonywanie takich czynności jak zwiększenie dofinansowania i przeniesienie z listy rezerwowej na listę podstawową. Przypominam, że w każdym roku pan premier ma rezerwę w ramach tego funduszu i może wykorzystać te środki właśnie na zwiększenia dofinansowania albo na przeniesienie z rezerwy na podstawę.

To są uprawnienia, z którymi nie mam zamiaru dyskutować i wnikać, dlaczego w taki, a nie inny sposób zostały wykorzystane. Przypomnę, że ustawa nie została nawet zaskarżona do Trybunału Konstytucyjnego, tak że jej zgodność z ustawą zasadniczą jest bezsporna. Tyle w tym temacie i tyle w tym zakresie.

Powiem teraz o kwestii zasady zmian podziału funduszu na województwa. Jesteśmy po dwóch latach, fundusz jest rozpisany na 10 lat. W ciągu 10 lat do samorządów przekażemy 36 000 000 tys. zł. Widzę to tak, że po pierwszych trzech, czterech naborach będziemy obserwowali obłożenie wnioskami i to, co dzieje się na inwestycjach samorzą-

dowych, gdzie ten fundusz faktycznie trzeba wzmocnić, a w którym regionie liczba inwestycji jest tak duża, że zainteresowanie z roku na rok jest coraz mniejsze.

W tej chwili natomiast jest na to za wcześnie. Jesteśmy dopiero po 2 latach. W wielu województwach nawet listy rezerwowe nie mogą być wypełnione wszystkimi wnioskami. Zgodnie z ustawą lista rezerwowa może mieć wartość 50% listy podstawowej; po prostu brakuje na niej miejsca na to, aby dostały się wszystkie wnioski. Tak że póki w każdym województwie zainteresowanie jest duże i póki samorządy z chęcią sięgają po te środki finansowe, póty zasada podziału funduszu na województwa nie będzie zmieniana.

Jeżeli chodzi o 7,5%, które jest przekazywane ze spółek Skarbu Państwa na zasilenie funduszu, to jest to procent od zysku. W naszej ocenie nie jest to może kwota, która zasadniczo spowoduje zastój inwestycyjny tych spółek czy jakiekolwiek inne problemy i kłopoty finansowe. Nie mamy takich sygnałów, nie toczy się w tym obszarze żadna dyskusja. Tak że jeszcze raz powtarzam, nawiązując do wykorzystania środków z tytułu papierów wartościowych, że fundusz jest rozpisany na 10 lat. W ciągu tego okresu do wydatkowania będzie 36 000 000 tys. zł. Tak jak powiedziałem podczas swojego pierwszego wystąpienia, w pierwszej połowie lipca wojewodowie ogłoszą nabór na 2021 r. i mam nadzieję, a nawet jestem o tym przekonany, że wśród jednostek samorządu terytorialnego będzie wzbudzał tak samo duże zainteresowanie jak do tej pory.

Jeszcze jedno słowo uzupełnienia do wypowiedzi pana ministra Cezarego Grabarczyka: rezerwa subwencji ogólnej jest utrzymana. W tym roku rozdysponowaliśmy 336 000 tys. zł, też na zadania mostowe. Chodzi tutaj o modernizację czy poprawę takich mostów, chodzi też o wiadukty. Jest to narzędzie, które istnieje obok Funduszu Dróg Samorządowych i z którego można korzystać. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Szanowni państwo, bardzo dziękuję.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Jedna prośba…

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Tylko dopowiem, panie pośle. Ponad pół godziny temu mieliśmy skończyć posiedzenie Komisji…

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

To tylko jedna prośba.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Naprawdę, zastanie nas następna Komisja, a jeszcze nawet nie rozpoczniemy. Głos chce zabrać przedstawiciel Związku Miast Polskich. Naprawdę apeluję o zakończenie tej dyskusji. Bardzo krótko.

Poseł Mirosław Suchoń (KO):

Jedna prośba. Dlatego że pan minister nie przedstawił tego, o co prosiłem, czyli zmian wprowadzonych przez pana premiera, prosiłbym o to, żeby informacja została przekazana do Komisji pisemnie. Wydaje się, że jest to rzecz warta upublicznienia. Dziękuję bardzo.

Poseł Dobromir Sośnierz (Konfederacja):

Na moje pytanie w ogóle pan nie odpowiedział.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Jako ostatni głos zabierze – ale naprawdę daję tylko minutę na wypowiedź – pan Marek Wójcik. Bardzo mi przykro, ale wejdzie już następna Komisja, a nawet nie rozpoczniemy posiedzenia Komisji Infrastruktury. Proszę bardzo.

Pełnomocnik Zarządu Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Panie przewodniczący, nie mogę obiecać, że zmieszczę się w minucie, ale postaram się, choć wydaje mi się to dość mało poważne, skoro rozmawiamy o ogromnych pieniądzach. Chcę powiedzieć, że cieszymy się z każdej złotówki, która jest przeznaczona na infrastrukturę drogową i wsparcie rozwoju lokalnego. Bardzo dobrze, że tak się dzieje.

To nie jest tak, że w ubiegłym roku z Funduszu Dróg Samorządowych zostało wykorzystane 85%. Mówiąc precyzyjnie, w 2019 r. z realizacji tego funduszu zostało wykorzystane 6%. Przypominam, że była mowa o 10 000 000 tys. zł. To jest najbardziej tajemniczy z funduszy, jaki jest możliwy. Tym bardziej, że te tajemnice są tajemnicą tak jak z reklamą piwa bezalkoholowego. Samorządy przyjmują np. środki związane z realizacją inwestycji dofinansowanych przez MON. Te środki przechodzą przez budżet, tak że i tak wiadomo, kto je dostaje, więc naprawdę nie wiemy, skąd udawanie tych tajemnic.

Nie to jest jednak najistotniejsze. Najistotniejsze jest to, że uprzejmie prosimy państwa o to, żebyście doprowadzili do zmiany regulacji dotyczących funduszu drogowego po pierwsze w związku z procedurą oceniania tych projektów. Dlaczego wszyscy dostają po 80%, a są województwa, których średnia wynosi pięćdziesiąt kilka procent? Z czego to się bierze? Drodzy państwo, nie jestem politykiem, ale gdybym pokazał państwu mapę Polski, to wiedzielibyście, z czego to się bierze.

W związku z koronawirusem mam do pana ministra apel, aby skorygować rozstrzygnięcia wojewodów i w związku z tym, że w tym roku samorządy nie będą miały wsadu na wkład własny, spowodować doprowadzenie wszystkich składanych przez samorządy terytorialne wniosków do poziomu 80%. Uważam to za bardzo sprawiedliwe zadanie.

Co do rozstrzygnięć pana premiera, nie kwestionuję zapisu w ustawie. Ale, drodzy państwo, dlaczego nie można tego pokazać przejrzyściej? Chcę powiedzieć o jednym. Dotarłem do tego dzięki oślemu uporowi. Na czterysta paręnaście wniosków, w których kwoty zostały zwiększone, ale pojawiły się nowe propozycje, tylko w kilku samorządy same o to wnioskowały. Reszta odbywała się z góry, z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Bardzo prosimy państwa o to, żebyście pokazali, jak to się odbywało. Niektórzy dziwili się wręcz, dlaczego mają 80%, skoro wnioskowali o 50%. W resortach doliczyliśmy się tylko kilku wniosków składanych do resortów o zwiększenie środków na przykład z tego funduszu. Stąd prośba o korektę.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Naprawdę, proszę już…

Pełnomocnik Zarządu Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Już kończę. W takim razie powiem o funduszu autobusowym. Prosimy państwa o to, aby zrewidować ten program. Panie ministrze, nie zgadzam się z tym, że jest on naszym marzeniem. Gdyby był marzeniem, to byśmy go realizowali. W zeszłym roku wydano 3% funduszu. W tym roku po podwyżce – sprawdziłem to, panie ministrze – na 15 kwietnia zostało wydatkowane 7% zaplanowanej kwoty. Gdyby być ogromnym optymistą, to z tego wyjdzie, że pod koniec roku będzie 20%. A jak odejmę jeszcze miesiące COVID-owe, to będzie jeszcze mniej.

Nie składamy niestety nie dlatego, że – i tu się z panem nie zgadzam – jesteśmy nieodpowiedzialni i nie umiemy, tylko dlatego, że warunki tego funduszu są takie, że nie zachęcają do podjęcia działań. Nie chodziło o to, żeby linie przywracać tam, gdzie ludzie mają samochody i mogą dojeżdżać. Była mowa o tym, że fundusz będzie dokładnie gdzie indziej, tam, gdzie ludzie nie mogą dojechać do różnych miejscowości czymkolwiek.

Stąd składam ręce w gorącej prośbie o to, abyśmy jak najszybciej usiedli do jednego i drugiego funduszu i spróbowali go skorygować tak, żeby był łatwiejszy do skorzystania. W kontekście tego, co teraz będzie z gospodarką, jest to idealny moment. Niech drogi się rozwijają, niech ratują polską gospodarkę po COVID. Tak że uprzejmie proszę o spotkanie i o rozmowę nad nowelizacją.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, prosiłbym już zrezygnować z odpowiedzi, bo odpowiedzi dla państwa posłów już tutaj padły. Czy pan minister chce jednak jeszcze coś powiedzieć?

Sekretarz stanu w MI Rafał Weber:

Szanowni państwo, kilka praktycznych, niewnikających za bardzo w tematy, które poruszył pan prezes… Przyznam się szczerze, że niektóre są dla mnie niezrozumiałe, jak te dotyczące 10 000 000 tys. zł. Nie wiem, o co chodzi z tymi 10 000 000 tys. zł. Taka kwota

nigdy nie padała, ani w 2019 r., ani w innym roku. W 2019 r. było to 6 000 000 tys. zł, w 2020 r. było to 3 200 000 tys. zł.

Jeżeli natomiast chodzi o procentowe wsparcie dla jednostek samorządu terytorialnego, tutaj faktycznie ustawa daje wojewodom dużą dowolność. To wojewodowie w każdym województwie oddzielnie ustalają odchyłki procentowe dla jednostek samorządu terytorialnego. Oczywiście robią to na podstawie art. 14 ustawy o Funduszu Dróg Samorządowych. Po to wojewodowie są przedstawicielami władzy rządowej w terenie, po to mają rozeznanie w tym, jak dobrać u siebie algorytm do tego, żeby było jak najlepiej, aby taką odpowiedzialność i takie zadanie na siebie brali.

Jeżeli z warszawskiej centrali narzucamy jakieś rozwiązania niżej, województwom, to też jest niezadowolenie, bo nie powinniśmy tego robić autorytarnie. Jeżeli zostawiamy taką dowolność w ustawie po to właśnie, żeby ten, który jest w mieście wojewódzkim oddalonym o 300, 400 km od Warszawy, wiedział, jak to zrobić, to też jest to krytykowane i też to się nie podoba.

Absolutnie nie krytykuję i nie uważam za nieodpowiedzialne samorządy, które nie biorą udziału w naborach na fundusz rozwoju przewozów autobusowych. Oczywiście bardzo bym chciał, żeby na przykład wszystkie powiaty brały udział w naborach i organizowały linie użyteczności publicznej, lecz jest to ich indywidualna decyzja. Jeżeli uważają, że nie warto organizować przewodu zbiorowego i nie warto wspierać w ten sposób lokalnej społeczności, to jest to ich decyzja.

Jeszcze raz powtarzam, że fundusz autobusowy istnieje od 1 września 2019 r. Jesteśmy niecałe 10 miesięcy od momentu jego powołania. Przy wsparciu tego funduszu powstało do tej pory ponad 2,5 tys. linii w całej Polsce. Chcę bardzo gorąco podziękować wszystkim samorządowcom, którzy złożyli wnioski, którzy otrzymali dopłatę i którzy wzięli na siebie obowiązek tworzenia transportu zbiorowego. Dokonamy korekt i zmian, które w naszej ocenie przyczynią się do jeszcze większego zainteresowania tym narzędziem. Mamy nadzieję, że transport zbiorowy, który przez lata był degradowany i na który przez ostatnie 30 lat nikt poważniej nie zwracał uwagi, będzie sukcesywnie odbudowywany, przy współpracy rządu i samorządu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, słyszałem sprzeciw, jeśli idzie o przyjęcie pozytywnej opinii w zakresie państwowych funduszy celowych, a więc Funduszu Dróg Samorządowych, Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej oraz Funduszu Dostępności.

Proszę państwa, w związku z tym przystępujemy do głosowania. Kto jest za wyrażeniem pozytywnej opinii? Proszę o podniesienie ręki i naciśnięcie odpowiedniego przycisku. Kto jest przeciw? Dziękuję bardzo. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo. Poczekamy na wyniki. Dziękuję.

Szanowni państwo głosowało 46 posłów: za było 28, przeciw 14, 4 wstrzymało się od głosu.

Pozostaje nam jeszcze wyznaczyć posłów referentów na Komisję Finansów Publicznych. Proponuję, aby w części 83 i 85 był to Grzegorz Woźniak, a w części odnoszącej się do funduszów celowych był to poseł Ryszard Bartosik. Czy są jakieś uwagi? Nie widzę. W takim razie przyjęliśmy posłów referentów.

Zamykam posiedzenie. Stwierdzam, że porządek dzienny został wyczerpany. Informuję też, że protokół z posiedzenia Komisji, załączony pełnym zapisem jego przebiegu, będzie do wglądu w sekretariatach Komisji w Kancelarii Sejmu. Dziękuję bardzo.